

■ A KÉT DÉKÁN, HETESI ERZSÉBET ÉS NAGY KATALIN EGYMÁS EGÉSZSÉGÉRE KOCINTOTT

Fotó: Frank Yvette

Ma már nem divatosak a királynői keresztnevek

Erzsik, Zsóká, Böbék, Bözsik, Csöpi és Csörék ünneplik ma névnapjukat. Hiába a sokféle becézés, egyre kevesebben adják gyermeküknek az Erzsébet keresztnevet. Alig egy hét múlva a Katalinok is ünnepelhetnek. De az ő nevük is veszített korábbi népszerűségéből.

KOVÁCS KRISZTA

Erzsébet és Katalin. A két nő név viselői alig egy hét eltéréssel ünneplik névnapjukat. Az egykor igen divatos keresztnevek azonban mára vesztek népszerűségükből: nem tudják felvenni a versenyt az Annákkal, Dzseniferekkel és Fannikkal.

- Gyerekkoromban nem szerettem, hogy Erzsébetnek hívnak. Örültem volna, ha nekem is olyan szép, divatos nevem van, mint például a testvéremnek, akit Juditnak hívnak. Mára azonban inkább különlegesnek számít a nevem - árulta el *Hetesi Erzsébet*. A szegedi egyetem gazdaságtudományi karának dékánja szerint korosztályában közepesen népszerű a keresztneve. Szerinte a szintén Erzsébetnek keresztelt édesanyja idejében volt a virágkora ennek a névnek.

- A család fiút várt. Amikor megszülettem, anyám annyira meglepődött, hogy a saját nevét adta nekem is

- mosolygott az 50-esek táborát erősítő dékán asszony, aki olykor még a saját névnapjáról is megfeledkezik. - Tegnap két kollégámtól kaptam virágot, először nem értettem, miért. Ők világosítottak fel, hogy Erzsébet-nap alkalmából köszöntenek.

Nagy ünnepet tart alig egy hét múl-

nálom, hogy egyre kevésbé népszerű. Már a korosztályomban is kevesebben vagyunk, mint a szüleim vagy a nagyszüleim idejében. A fiatalokat inkább Katának keresztelik - magyarázta az 50 éves professzor asszony.

A két dékán nem tévedett: valóban kevés kislány lesz Erzsike vagy Katika. Az anyakönyvi hivatalban nincs nyilvántartva, hogy hány szegedi újszülött rendelkezik a fenti nevekkal. Kíváncsiságból végiglapoztuk a Délmagyarország októberi lapszámain. Megjöttünk

➔ 4258 Erzsi, 3347 Kati Szegeden

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának adatai szerint az országban 314 ezer 778 Erzsébet és 207 ezer 812 Katalin van. A népszámlálástól megtudtuk: ebből 4258 Erzsi és 3347 Kati él Szegeden. Mellettük még 1184 hölgynek Erzsébet és 1172-nek Katalin a második utóneve.

va *Nagy Katalin* és családja. A fogorvosi kar dékánjának az édesanyja, nagy- és dédmamája is a Katalin nevet kapta. Azt mondta, ha lánya született volna, őt is a hagyományhoz méltón keresztelte volna el.

- Nagyon szeretem a nevemet. Saj-

rovatunkban 84 lány újszülöttet számoltunk össze, közülük egyetlen Erzsébet vagy Katalin sem akadt. Egy baba kapta az Elizabet nevet, azt is csak második utónévként. Ketten Lizák lettek, két további leányzó pedig a Kata keresztnev tulajdonosává vált.

TITOK, MENNYIÉRT VETTÉK MEG A RELIKVIÁT

Makói kaptárban rejtegették Plohn gépét

Egy méhkaptárban rejtegette egészen mostanáig a makói Börcsök Sándor azt a muzeális értékű fényképezőgépet, amelyet a legendás vásárhelyi fotóstól, Plohn Józseftől vásárolt 1943-ban. Most eladta a Tornyai János Múzeumnak - ott restaurálni fogják, majd hamarosan kiállítják.

SZABÓ IMRE

Kalandos sorsa volt annak a nagyméretű, 20 kilós, de összecukható és hordozható, a laikust leginkább egy faládára emlékeztető fényképezőgépnek, amelyet tegnap vett át Makón a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója, *Nagy Imre Börcsök Sándortól*, a masina tulajdonosától. A fotótörténeti értékkel bíró fényképezőgép a vásárhelyieknek azért különösen becses, mert Plohn Józsefé volt, aki a múlt században 3000 művészi felvételt rögzített Hódmezővásárhelyen és környékén.

A ma 96 éves Börcsök Sándor, aki Makón jól ismert fényképszékdinasztia tagja, 1943-ban vásárolta meg a masinát az akkor már idős, országszerte tisztelt mestertől. A súlyos beteg művész deportálása után nem sokkal elhunyt. A fényképezőgépet új gazdája csak három évig használhatta. Akkor jött a szövetkezetesítés, s úgy érezte, el kellett rejtenie. Mivel méhészkedett, egy kaptárba tette. Abban bízott, hogy a méhcsipéstől még a rettegett rákosista hatóságok emberei is félnek.

A különleges masinát idén nyáron vette elő rejtékhelyéről. Úgy gondolta, hogy az bizonyára érdekli a vásárhelyi múzeumot, s *Dömötör Mihálynak*, az intézmény fotósának ajánlotta figyelmébe a

masinát. Börcsök Sándor 1943-ban 600 pengőért vásárolta meg a fényképezőgépet. Azt nem árulta el a család, hogy most mennyit kaptak a masináért.

Nagy Imre igazgatótól is hiába kérdeztük, nem volt hajlandó megmondani az árat. Annyit árult csak el, hogy miután a múzeum vásárlásra fordítható idei kerete már kimerült, a vételár harmadát tudták csak előteremteni - a fennmaradó kétharmadot fele-fele részben a náluk dolgozók, illetve a hódmezővásárhelyi képviselő-testület adományaiból fedezték. A szerkezet a Tornyai János Múzeum helytörténeti gyűjteményébe kerül; megtisztítják, restaurálják, majd tavasszal egy kamarakiállításon mutatják be a közönségnek.

➔ MIT FOTÓZOTT PLOHN JÓZSEF?

A tehetséges fotós a tanyákról, a lakóépületek berendezéséről, a fizekastermek előállításának teljes munkafolyamatáról, különféle mesterségekről, mint például a méhészekről, halászokról készített felvételeket. Megörökítette az állattartókat, földművelőket munkáját, esküvői szertartásokat, gyermekjátékokat, s a korszak temetői fejfáit is. Portrégyűjteményének legértékesebb része az 1848-as honvédekéről készült felvételesorozat. Hagyatéka - élettársa jóvoltából - 1952-ben került a vásárhelyi múzeum gyűjteményébe. Felvételeinek fele elkallódott, de a megmaradt 1650 darab is értékes néprajzi dokumentumgyűjtemény.

■ NAGY IMRE, A VÁSÁRHELYI MÚZEUM IGAZGATÓJA ÉS BÖRCÖK SÁNDOR. AZ ÜZLET MEGKÖTETETT

A szerző felvétele

Volga-mánia: amikor eljön a fekete autó...

A szocializmus virágkorában párttitkárok integettek a Volgákból, Csajkákból, a rendszer kiszolgálói és kiváltságos magánemberek feszítettek bennük. Ma-napság a fanatikusok féltve őrzött játékszerei. A magyar Volga Klub egyik szegedi tagjával, Varga Péterrel beszélgettünk megmagyarázhatatlan rajongásról, összetartásról és fel-felbukkanó tényérsapkákról.

NAGY ZOITÁN

Hogy miért épp a Volga? *Varga Péter* 27 éves PhD-hallgató a gyermekkorra és a gimis évekre vezeti vissza a „szerelem” születését. Egy szentesi filmforgatáson zúgott bele végleg a szocialista ipar e reprezentatív remekébe, de a vonzódás valódi okát megmagyarázni ő sem tudja, így alakult. Nemrég sikerült csak vásárolnia egyet, még épp időben, mert ritkasága miatt egyre drágább is. Míg pár éve még 100-200 ezerért be lehetett szerezni egy átlagos Volgát, ma már 400-800 ezret ér, de nem kizárt, hogy egy jó állapotú csúcscarab 2 millióért cserél gazdát.

Varga Péter egy-két relikviával

A Volgát és nagyobb testvérét, a Csajkát mostanában érte el a nosztalgiahullám, évente több találkozót is tart az internetes fórumból kinövő magyar Volga Klub. (A csepeli a legnagyobb, legutóbb Kecskeméten rendeztek találkozót.) Nem csupán belföldről érkeznek: csehek, szlovákok, lengyelek is ide látogatnak, és viszont. Mielőtt

bárki is azt gondolná, hogy szocinosztalgia az egész, Péter elárulja, hogy nem ideológia vezérli a volgásokat, amit mi sem mutat jobban, hogy Finnországtól Angliáig Európa több pontján is elindult a Volga-őrület. Inkább ipartörténeti emlékként gyűjtik, ez nem megtérülő befektetés.

Sajátos hangulatúak ezek a találkozók. Showelemek kizárva: nem lép fel a Leningrad Cowboys, a Russkaja vagy a hasonló rendezvényeken megszokott Herfli Davidson. Viszont látványosan felvonulnak az aktuális városban, valamint előkerülnek heccből a történelemidéző tényérsapkák, szovjet századosi egyenruhák, apró kitiűzők és egyéb relikviák, a bogrács és ami a legfontosabb: az alkatrészek. Bár még akad utánpótlás e tekintetben, azért már nem olyan egyszerű a helyzet, mint Ukrajnában, ahol miután a rendőrnél pénzt váltottunk, az alkatrészipiacon halomban álló kutyuk között turkálhatunk kedvünkre. A Volgát még ma is gyártják, de már a Chrysler közreműködésével, ez is ne-

■ AZ ÖREG VOLGA MA MÁR CSAK A GYŰJTŐKET HOZZA IZGALOMBA

Fotó: DM/DV

hezíti az otthoni bütyköléshez szükséges dolgok beszerzését.

Volga-roncsok vonaglása

A Volgákhoz több tévhit is kapcsolódik. Például, hogy sokat fogyasztanak. Péter szerint ennek az alapját azok az állami vállalati családok képezik, melyekkel több pénzt tudtak elszámolni, zsebbe. És valóban: a 9-14 liter/100 km nem tűnik elviselhetőnek.

Azt is gondolhatnánk, hogy batár

nagy dög, de a gyakorlat szerint meglegőben jól vezethető. És ha egy legyintéssel elintéznénk a „Volga-roncsok vonaglását”, nem árt megjegyezni, hogy ezek működnek, tényleg, akár több mint egymillió kilométer után is.

Gorbacsov Csajkája, Budapesten

A magyar Volga klubosok között akad, aki Gorbacsov egyik flottautóját birtokolja, egy szolnoki ügyvéd pedig Losonczy Pál és Kádár János

egykori autóját vezetheti. Am mind-egyik különleges darab, annak idején magánemberek csak nehezen vagy protekcióval szerezheték meg. Magyarországon ma közel 300 darab van forgalomképes állapotban, úgyhogy a fanatikusok nagyon vigyáznak eltűnőben lévő történelmi autójukra. Péteré most Szegedtől viszonylag messze, Hatvanban dekkol. Ott található legközelebb szívvel-lélekkel dolgozó szerelő.